

Betænkning afgivet af Socialudvalget den 2. juni 2005

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om retssikkerhed og administration på det sociale område og andre love

(Konsekvensrettelser på det sociale område som følge af kommunalreformen)

[af socialministeren (Eva Kjer Hansen)]

1. Ændringsforslag

Der er af socialministeren stillet 10 ændringsforslag til lovforslaget.

2. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 24. februar 2005 og var til 1. behandling den 18. marts 2005. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Socialudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 8 møder.

Teknisk gennemgang

Den 3. marts 2005 afholdt Socialministeriet teknisk gennemgang af lovforslagene vedrørende kommunalreformen i Socialudvalget, herunder dette lovforslag.

Høring

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring. Den 25. februar 2005 sendte socialministeren de indkomne høringssvar samt et notat herom til udvalget.

Politisk aftale

Lovforslaget er en del af den samlede lovgivningsmæssige gennemførelse af kommunalreformen. Lovforslaget er en udmøntning af aftalen fra juni 2004 mellem regeringen og Dansk Folkeparti om en strukturreform og aftalen om en udmøntningsplan fra september 2004 mellem regeringen og Dansk Folkeparti.

Skriftlige henvendelser

Udvalget har i forbindelse med udvalgsarbejdet modtaget skriftlige henvendelser fra

Det Sociale Nævn ved Statsamtet Fyn,
DSI – De Samvirkende Invalideorganisationer,
Lederkollegiet ved Danmarks Forsorgshjem,
LO Faglige Seniorer,
medarbejderne ved Statsamtet Århus og

SAND – Sammenslutningen Af Nærudvalg i Danmark.

Samråd

Kommunaludvalget har stillet 1 spørgsmål til indenrigs- og sundhedsministeren, socialministeren og undervisningsministeren om lovforslag nr. L 71 (lov om regionernes finansiering), som behandles i Kommunaludvalget, til mundtlig besvarelse. Ministrene har besvaret spørgsmålet i samråd i Kommunaludvalget den 12. maj 2005. Socialudvalget deltog i samrådet.

Deputationer

Endvidere har Lederkollegiet ved Danmarks Forsorgshjem og medarbejderne ved Statsamtet Århus mundtligt over for udvalget redegjort for deres holdning til lovforslaget.

Andre møder

Den 6. april 2005 deltog udvalget i Det Politisk-Økonomiske Udvalgs høring om kommunalreformens økonomiske konsekvenser.

Den 3. maj 2005 deltog udvalget i Retsudvalgets høring om de retssikkerhedsmæssige konsekvenser af kommunalreformen.

Den 24. maj 2005 deltog udvalget i Retsudvalgets ekspertmøde om eventuelle grundlovsproblemer i forhold til kommunalreformen.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 14 spørgsmål til socialministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret.

3. Indstillinger og politiske bemærkninger

Indstillinger

Et *flertal* i udvalget (udvalget med undtagelse af SF og EL) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de stillede ændringsforslag.

Et *mindretal* i udvalget (SF og EL) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling, men vil stemme for de stillede ændringsforslag.

Politiske bemærkninger

Socialdemokratiets og Det Radikale Venstres medlemmer af udvalgets principielle holdning til strukturreformen er beskrevet i betænkningen til L 65 om regioner og nedlæggelse af amtskommunerne, Hovedstadens Udviklingsråd og Hovedstadens Sygehusfællesskab, hvortil der henvises.

Lovforslag nr. L 39 er et led i den samlede strukturreform. S og RV har i forbindelse med forhandlingerne om de enkelte lovforslag taget til efterretning, at regeringspartierne og Dansk Folkeparti ikke har ønsket at ændre på hovedkonstruktionen i reformen.

S og RV støtter oprettelsen af et handicapråd i alle kommuner og er tilfredse med ministerens lydhørhed over for, at nedsættelsen af rådet skal fremrykkes til tidligt i år 2006, så rådene får mulighed for at få indflydelse på de lokale forhandlinger før strukturreformens gennemførelse. Det er desuden tilfredsstillende, at rådets formand efter ændringsforslaget nu udpeges af rådet og ikke af kommunen.

S og RV kan ligeledes støtte ændringsforslaget vedrørende Ankestyrelsens beskæftigelsesudvalg samt øvrige ændringsforslag af mere teknisk karakter.

S og RV havde håbet på lydhørhed over for forslaget fra SAND om etablering af lokale sociale råd, så socialt udsatte havde fået deres eget organ i den kommende struktur. Men partierne har noteret sig, at ministeren finder, at området fortsat er sikret indflydelse i tilrettelæggelse af tilbud på f.eks. hjemløseområdet gennem de eksisterende nærudvalg og videnscentre på området.

S' og RV's holdning til oprettelse af de regionale statsforvaltninger fremgår af betænkningen til L 70 (lov om regional statsforvaltning), men forhold vedrørende statsforvaltningernes sociale nævn fremgår også af L 39, § 45.

S og RV finder, at adgangen til de kommende statsforvaltninger med så få og svært tilgængelige sociale nævn er i direkte modstrid med de tilgængelighedsprincipper, der ellers er indbygget i dansk socialpolitik og ikke mindst i handicappolitikken.

Med placeringen af de sociale nævn i yderområderne i en region og med oprettelsen af forholdsvis få afdelingskontorer pålægger regeringen svage borgere en for dem problematisk lang og/eller kompliceret transportvej.

Regeringen har hertil svaret, at kun få har et personligt fremmøde, og at det må antages, at ønsket om fremmøde vil omfatte ca. 1 møde. Citat fra svar på spm. 13: »Det vil under disse omstændigheder anses for acceptabelt, at rejsetiden til statsforvaltningen i visse tilfælde kan blive længere end til de nuværende statsamter og for daglige rejsemål, f.eks. bolig- og arbejdsstedsrejser.«

Problemet er imidlertid, at det, selv om hele dagen tages i brug, enkelte steder i landet vil være fysisk umuligt at nå fra eget hjem og til statsforvaltning og retur på samme dag.

De store afstande kan i sig selv være en direkte årsag til, at en svag borger, der ikke kan klare sig med skriftlig eller telefonisk kontakt, vælger ikke at rejse en klage, uanset om en sådan ellers vil være velbegrundet.

Problemet forstærkes desuden af, at ministeren i adskillige svar har understreget, at en borger bør klage, hvis det kommunale tilbud, sagsbehandling, udredning m.v. ikke er tilfredsstillende for borgeren.

S og RV har derfor ønsket, at der blev oprettet flere sociale nævn eller afdelingskontorer, og partierne har noteret sig, at regeringen er indstillet på, at statsforvaltningerne kan indgå praktiske løsninger af borgernes behov for kontakt til nævnet i konkrete tilfælde, men uden ekstra ressourcer tror S og RV ikke, at dette tilbud kan gives i et tilstrækkeligt omfang.

Endelig risikerer den kommende geografiske placering af de sociale nævn at medføre et tab af kvalificeret og stabilt personale til sagsbehandlingen. Igen et forhold der forringer retssikkerheden for borgere med behov for offentlige ydelser.

Ikke mindst borgere med handicap eller svage sociale kompetencer har over for bl.a. Folketingets Kommunaludvalg oplyst, at nogle allerede i dag holder sig tilbage fra at klage, da sagsbehandling s-tid, ventetider på en afgørelse og et stort antal »formandsafgørelser« udgør nogle personlige barrierer, som forlods får dem til at opgive at klage.

Regeringens struktur omkring de sociale nævn ses heller ikke at fjerne disse barrierer.

S og RV vil derfor nøje følge udviklingen på klageområdet og borgernes problemer med fremmøde m.v. med henblik på at rejse denne problematik.

Socialistisk Folkepartis og Enhedslistens medlemmer af udvalget stemmer imod lovforslaget. Partierne principielle indstilling til kommunalreformen er beskrevet i betænkningen til L 65 om regioner og nedlæggelse af amtskommunerne, Hovedstadens Udviklingsråd og Hovedstadens Sygehusefællesskab, hvortil der henvises.

SF og EL støtter oprettelsen af et handicapråd i alle kommuner og er tilfredse med ministerens lydhørhed over for, at nedsættelsen af rådet skal fremrykkes til tidligt i år 2006, så rådene får mulighed for at få indflydelse på de lokale forhandlinger før strukturreformens gennemførelse. Det er desuden tilfredsstillende, at rådets formand efter ændringsforslaget nu udpeges af rådet og ikke af kommunen.

SF og EL kan ligeledes støtte ændringsforslaget vedrørende Ankestyrelsens beskæftigelsesudvalg.

De øvrige ændringsforslag, der er af mere teknisk karakter, kan ligeledes støttes.

Det er bekymrende og beklageligt, at et forslag fra SAND om etablering af lokale sociale råd, så socialt udsatte havde fået deres eget organ i den kommende struktur, ikke kan gennemføres. Men partierne har noteret sig, at ministeren finder, at området fortsat er sikret indflydelse i tilrettelæggelse af tilbud på f.eks. hjemløseområdet gennem de eksisterende nærudvalg og videnscentre på området.

Begge partier nærer dog store bekymringer omkring adgangen til de kommende statsforvaltninger

SF og EL finder, at strukturen med så få og svært tilgængelige sociale nævn er i direkte modstrid med de tilgængelighedsprincipper, der ellers er indbygget i dansk socialpolitik og ikke mindst handicappolitikken.

SF og EL finder det ufravigeligt, at et klageorgan som de sociale nævn er let tilgængelig for alle borgere. Det bliver de ikke i den kommende struktur, hvilket der er gjort opmærksom på under udvalgsbehandlingen. Med placeringen af de sociale nævn i yderområderne i en region og med oprettelsen af forholdsvis få afdelingskontorer pålægger regeringen svage borgere en for dem problematisk lang og/eller kompliceret transportvej.

Regeringen har hertil svaret, at kun få har et personligt fremmøde, og at det må antages, at ønsket om fremmøde vil omfatte ca. 1 møde. Citat fra svar på spm. 13: »Det vil under disse omstændigheder anses for acceptabelt, at rejsetiden til statsforvaltningen i visse tilfælde kan blive længere end til de nuværende statsamter og for daglige rejsemål, f.eks. bolig- og arbejdsstedsrejser.«

Problemet er imidlertid, at det, selv om hele dagen tages i brug, enkelte steder i landet vil være fysisk umuligt at nå fra eget hjem og til statsforvaltning og retur på samme dag.

SF og EL frygter derfor, at de store afstande i sig selv kan være en direkte årsag til, at en svag borger, der ikke kan klare sig med skriftlig eller telefonisk kontakt, vælger ikke at rejse en klage, uanset om en sådan ellers vil være velbegrundet.

Problemet forstærkes desuden af, at ministeren i adskillige svar har understreget, at en borger bør klage, hvis det kommunale tilbud, sagsbehandling, udredning m.v. ikke er tilfredsstillende for borgeren.

Antallet af klager forventes således at stige, men samtidig bliver det sværere at gøre brug af klageadgangen, i og med at der bliver færre sociale nævn.

SF og EL ønsker oprettelse af flere sociale nævn eller afdelingskontorer. Dette synspunkt har været bakket op fra medarbejdere fra flere af de nuværende statsamter, hvorfor SF og EL stærkt beklager, at regeringen slet ikke har været lydhør over for kritikken.

SF og EL noterer sig, at regeringen er indstillet på, at statsforvaltningerne kan indgå i praktiske løsninger af borgernes behov for kontakt til nævnet i konkrete tilfælde, men uden ekstra ressourcer tror SF og EL ikke, at dette tilbud kan gives i et tilstrækkeligt omfang.

Medarbejdere fra nuværende statsamter har desuden kraftigt tilkendegivet, at den kommende geografiske placering af de sociale nævn øger risikoen for tab af kvalificeret og stabilt personale til

sagsbehandlingen. Igen et forhold der forringer retssikkerheden for borgere med behov for offentlige ydelser.

Tjóðveldisflokkurin, Inuit Ataqatigiit, Siumut og Fólkaflokkurin var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

4. Ændringsforslag med bemærkninger

Æ n d r i n g s f o r s l a g

Af *socialministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

Til titlen

1) I titlen indsættes efter »andre love«: »og om ophævelse af lov om udlægning af åndssvageforsorgen og den øvrige særforborg m.v. og lov om gennemførelse af visse tjenestemandretlige og pensionsmæssige forhold m.v. i forbindelse med gennemførelse af lov nr. 333 af 19. juni 1974 om social bistand«.

[Præcisering af lovens titel]

Til § 1

2) Efter nr. 3 indsættes som nyt nummer:

»01. I § 9 a, stk. 4, ændres »kapitel 8« tre steder til: »kapitel 11«.

[Konsekvensrettelse som følge af lovforslag nr. L 38]

3) Nr. 6 affattes således:

»6. I § 9 c, stk. 2, nr. 6, ændres »§§ 49 og 51, jf. § 62 a« til: »§§ 67 og 142, jf. § 76«.

[Konsekvensrettelse som følge af lovforslag nr. L 38]

4) I den under nr. 18 foreslåede § 37 a affattes stk. 3 således:

»Stk. 3. Handicaprådet sammensættes af 3-7 medlemmer fra handicaporganisationerne i kommunen udpeget efter indstilling fra De Samvirkende Invalideorganisationer og 3-7 medlemmer udpeget af kommunalbestyrelsen, heraf et antal af dens medlemmer. Handicaprådet vælger selv sin formand.«

[Fastsættelse af antallet af udpegede medlemmer af handicaprådet til 3-7 medlemmer. Handicaprådets kompetence til selv at vælge sin formand]

5) I den under nr. 33 foreslåede § 50 a, stk. 2, indsættes efter »medlem« ordene: »eller en stedfortræder for hvert medlem

[Beskæftigelsesministeren udpeger også stedfortrædere for de indstillede medlemmer]

6) Efter nr. 37 indsættes som nyt nummer:

»02. § 56, stk. 1, 2. pkt., ophæves«

[Konsekvensrettelse]

7) I nr. 48 ændres »§ 62« til: »§ 62 a« og »§ 76« til: »§ 76, stk. 2,«.

[Konsekvensrettelse som følge af lovforslag nr. L 38]

8) I den under nr. 52 foreslåede affattelse af § 76, 2. pkt., indsættes efter »kommunerne,«: »staten i jobcenteret,«.

[Udvidelse af bestemmelserne om praksiskoordinering til også at omfatte staten i jobcenteret]

9) I den under nr. 54 foreslåede affattelse af § 78, stk. 2, indsættes efter »kommunerne«: », staten i jobcenteret«.

[Udvidelse af bestemmelserne om praksiskoordinering til også at omfatte staten i jobcenteret]

Til § 8

10) Efter stk. 3 indsættes om nyt stykke:

»Stk. 4. I kommuner, som ikke sammenlægges, nedsættes det i § 37 a nævnte handicapråd den 1. april 2006. I de kommuner, som sammenlægges, nedsættes et fælles handicapråd for den sammenlagte kommune den 1. april 2006.«

Stk. 4-8 bliver herefter stk. 5-9.

[Etablering af handicapråd fra 1. april 2006]

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1

Der er tale om en teknisk ændring, således at det også fremgår af overskriften, at lov om udlægning af åndssvageforsorgen og den øvrige særforborg m.v. og lov nr. 652 af 19. december 1975 om visse tjenestemandretlige og pensionsmæssige forhold m.v. i forbindelse med gennemførelsen af lov nr. 333 af 19. juni 1974 om social bistand ophæves.

Til nr. 2

Der er tale om en konsekvensrettelse som følge af det samtidig fremsatte forslag til ny lov om social service. Ændringen blev ved en teknisk fejl ikke medtaget i det fremsatte forslag til ændring af lov om retssikkerhed og administration på det sociale område og andre love.

Til nr. 3

Der er tale om en konsekvensrettelse som følge af en teknisk fejl i henvisningen til §§ 67 og 142, jf. § 76 i det samtidig fremsatte forslag til ny lov om social service.

Til nr. 4

Bestemmelsen om handicaprådets sammensætning ændres, således at det fremgår af lovteksten, at handicaprådet består af 3-7 medlemmer fra henholdsvis handicaporganisationerne i kommunen og kommunalbestyrelsen. Endvidere fastsættes det i bestemmelsen, at handicaprådet selv vælger sin formand.

Der henvises endvidere til bemærkningerne til nr. 10.

Til nr. 5

Bestemmelsen om Ankestyrelsens beskæftigelsesudvalg ændres, således at det fremgår af bestemmelsen, at der også skal udpeges stedfortrædere for de medlemmer, som udpeges af beskæftigelsesministeren efter indstilling fra henholdsvis KL, Landsorganisationen i Danmark, Dansk Arbejdsgiverforening og De Samvirkende Invalideorganisationer.

Til nr. 6

Der er tale om en konsekvensrettelse som følge af oprettelsen af beskæftigelsesudvalget under Ankestyrelsen. Den bestemmelse, som foreslås ophævet, findes i stk. 5 i den foreslåede nye § 50 a om beskæftigelsesudvalget under Ankestyrelsen.

Til nr. 7

Der er tale om en konsekvensrettelse som følge af en teknisk fejl i henvisningerne i den gældende lov om social service og i det samtidig fremsatte forslag til ny lov om social service.

Til nr. 8 og 9

Det foreslås, at bestemmelserne i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område om beskæftigelsesankenævnenes og Ankestyrelsens praksiskoordinering også kommer til at gælde for staten i jobcenteret. Afgørelser truffet af så vel staten som kommunen i jobcenteret vil fremover kunne påklages til beskæftigelsesankenævnet og derefter til Ankestyrelsen, der vil kunne optage en sag til behandling, hvis sagen vurderes at have principiel eller generel betydning. Så vel beskæftigelsesankenævnet som Ankestyrelsen har pligt til inden for sit område at koordinere, at afgørelserne træffes i overensstemmelse med lovgivningen, og har pligt til at følge praksis i kommunerne og med ændringsforslaget fremover også i staten i jobcenteret.

Til nr. 10

Det foreslås, at der etableres handicapråd allerede fra den 1. april 2006 i de kommuner, som ikke sammenlægges. I kommuner, som sammenlægges, etableres et fælles handicapråd for den sammenlagte kommune, som følger sammenlægningsudvalgets arbejde og beslutninger. Det fælles handicapråd for den sammenlagte kommune etableres også fra den 1. april 2006.

Økonomiske konsekvenser for det offentlige

Da man med ændringsforslaget hæver antallet af medlemmer fra handicaporganisationerne fra i gennemsnit 4 pr. råd til i gennemsnit 5 pr. råd, vil der være øgede kommunale udgifter til transportgodtgørelse, diæter og kompensation for tabt arbejdsfortjeneste. De kommunale merudgifter hertil skønnes til 0,6 mio. kr. årligt i 2007 og frem.

Derudover er der kommunale merudgifter i 2006 som følge af, at handicaprådene skal startes op pr. 1. april 2006. De kommunale merudgifter hertil skønnes til 4,4 mio. kr.

*Hans Andersen (V) Anne-Mette Winther Christiansen (V) Inge-Lene Ebdrup (V) nfmd.
Inger Støjberg (V) Pia Kristensen (DF) fmd. Birthe Skaarup (DF) Tina Petersen (DF)
Tom Behnke (KF) Per Ørum Jørgensen (KF) Hüseyin Arac (S) Lise von Seelen (S)
Mette Frederiksen (S) Sandy Brinck (S) Lone Dybkjær (RV) Ole Glahn (RV)
Pernille Vigsø Bagge (SF) Line Barfod (EL)*

Tjóðveldisflokkurinn, Inuit Ataqatigiit, Siumut og Fólkaflokkurinn höfðu ekki meðlimmer í udvalget.

Folketingets sammensætning

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	52	Enhedslisten (EL)	6
Socialdemokratiet (S)	47	Tjóðveldisflokkurinn (TF)	1
Dansk Folkeparti (DF)	24	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	18	Siumut (SIU)	1
Det Radikale Venstre (RV)	17	Fólkaflokkurinn (FF)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	11		

Oversigt over bilag vedrørende L 39**Bilagsnr. Titel**

- 1 Høringssvar og høringsnotat, fra socialministeren
- 2 Henvendelse af 18/3-05 fra medarbejderne ved Statsamtet Århus
- 3 Henvendelse af 21/3-05 fra medarbejdere ved Det Sociale Nævn ved Statsamtet Fyn
- 4 Tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
- 5 Henvendelse af 6/4-05 fra Lederkollegiet ved Danmarks Forsorgshjem
- 6 Henvendelse af 11/4-05 fra De Samvirkende Invalideorganisationer
- 7 Henvendelse af 21/4 05 fra Lederkollegiet ved Danmarks Forsorgshjem og SAND – Sammenslutningen Af Nærudvalg i Danmark
- 8 Henvendelse af 27/4-05 fra medarbejderne ved Statsamtet Århus
- 9 Henvendelse af 27/4-05 fra medarbejderne ved Statsamtet Århus (årsberetning 2004 – Det Sociale Nævn for Århus Amt)
- 10 Henvendelse af 8/5-05 fra LO Faglige Seniorer
- 11 1. udkast til betænkning

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 39**Spm.nr. Titel**

- 1 Spm. om oversendelse af oversigt over samtlige bemyndigelsesbestemmelser på det sociale område i forbindelse med kommunalreformen, til socialministeren, og ministerens svar herpå
- 2 Spm. om oversendelse af oversigt over de ændringer, der er foretaget i lovforslaget i forhold til det oprindelige lovudkast, til socialministeren, og ministerens svar herpå
- 3 Spm. om kommentar til henvendelse fra Det Sociale Nævn ved Statsamtet Fyn, til socialministeren, og ministerens svar herpå
- 4 Spm. om oprettelse af råd for sociale grupper, til socialministeren, og ministerens svar herpå
- 5 Spm., om der i forbindelse med de redaktionelle ændringer, er sket ændringer af materiel karakter, til socialministeren, og ministerens svar herpå
- 6 Spm. om kommentar til henvendelse af 6/4-05 fra Lederkollegiet ved Danmarks Forsorgshjem, til socialministeren, og ministerens svar herpå
- 7 Spm. om kommentar til henvendelse af 11/4-05 fra De Samvirkende

Invalideorganisationer, til socialministeren, og ministerens svar herpå

- 8 Spm. om kommentar til henvendelse af 27/4-05 fra medarbejderne ved Statsamtet Århus, til socialministeren, og ministerens svar herpå
- 9 Spm. om sikring af de pædagogiske sagkyndiges uafhængighed, til socialministeren, og ministerens svar herpå
- 10 Spm. om kommentar til henvendelse af 27/4-05 fra medarbejderne ved Statsamtet Århus, til socialministeren, og ministerens svar herpå
- 11 Spm. om teknisk bistand til ændring af § 37 a om etablering af handi-
capråd, til socialministeren, og ministerens svar herpå
- 12 Spm. om ministeren er enig i, at medlemmer af klageråd ligeledes
skal udpeges af DSI, til socialministeren, og ministerens svar herpå
- 13 Spm. om oprettelse af sociale nævn inden for de samme regioner, til
socialministeren, og ministerens svar herpå
- 14 Spm. om kommentar til henvendelsen af 8/5-05 fra LO Faglige Seni-
orer, til socialministeren, og ministerens svar herpå

Nogløf udvalgets spørgsmål til socialministeren og dennes svar herpå

Spørgsmålene og socialministerens svar herpå er optrykt efter ønske fra S.

Spørgsmål 3:

Ministeren bedes kommentere henvendelsen af 21. marts 2005 fra medarbejderne ved Det Sociale Nævn ved Statsamtet Fyn, jf. L 39 – bilag 3.

Svar:

Spørgsmålet er stillet i forbindelse med behandlingen af L 39, forslag til lov om ændring af lov om retssikkerhed og administration på det sociale område og andre love. Dette forslag indeholder en bestemmelse om, at der nedsættes et eller flere sociale nævn i hver region. Der er ikke i lovforslaget taget stilling til, hvor de enkelte nævn geografisk skal placeres, da antallet af nævn vil afhænge af antallet af sager, som skal behandles i de sociale nævn. Tilsvarende gælder for de beskæftigelsesankenævn, som nedsættes efter beskæftigelsesministerens lovgivning, som også skal sekretariatsbetjenes af statsforvaltningerne.

Til brug for besvarelsen har jeg indhentet en udtalelse fra indenrigs- og sundhedsministeren, som oplyser, at placeringen af de kommende statsforvaltninger er fastlagt i strukturreformens udmøntningsplan fra september 2004. Det er heri fastsat, at Statsforvaltningen Syddanmark placeres med hovedsæde i Åbenrå og afdelingskontorer i Odense og Ribe. Placeringen er sket på baggrund af grundige overvejelser, hvori indgår de nødvendige hensyn til en faglig og økonomisk bæredygtig opgavevaretagelse. Beslutningen afspejler en samlet afvejning, hvori bl.a. indgår hensyn til regional balance, borgernes retssikkerhed og service og tilgængelighed i forhold til borgerne.

Statsforvaltningernes hovedkontorer skal som udgangspunkt omfatte statsforvaltningens ledelse, administration og faglige opgaver. Dog skal opgaver, hvor den personlige kontakt mellem borgeren og statsforvaltningen har betydning for statsforvaltningens sagsbehandling og service over for borgerne, primært inden for familieretten, deles mellem hovedkontoret og afdelingskontorerne. Den nøjagtige fordeling af opgaver og arbejdspladser vil ske ud fra en afvejning af hensynet til borgerbetjening og muligheden for at sikre en rimelig arbejdsfordeling mellem de enkelte arbejdssteder. Indenrigs- og Sundhedsministeriet har igangsat et planlægningsarbejde, som skal forberede de nye statsforvaltningsorganisation. Synspunkterne fra medarbejderne ved Statsamtet Fyn vil tilgå dette arbejde.

Spørgsmål 4:

Som en konsekvens af lovforslaget oprettes et obligatorisk handicapråd på linje med ældrerådene. Ingen af disse råd kan anvendes af målgruppen fra forsorgshjem og herberger. Vil ministeren være indstillet på, at det gøres pligtigt for kommunerne at oprette et råd for socialt udsatte grupper, så de også får et talerør i forhold til lokalpolitikere? Såfremt det ikke er tilfældet, vil ministeren så være indstillet på at oprette et regionalt råd, så målgruppen får eget talerør ad den vej i forbindelse med indgåelse af årlige aftaler om rammeplaner på det sociale område?

Svar:

Efter § 16 i forslag til servicelov (L 38) sørger kommunalbestyrelsen for, at brugerne af tilbud efter serviceloven får mulighed for at få indflydelse på tilrettelæggelsen og udnyttelsen af tilbuddene.

I dag er brugerindflydelsen på forsorghjem og herberger sikret ved adgangen til at organisere sig på boformen. Dette foregår typisk ved oprettelse af beboer- eller brugerråd. Denne adgang til organisering på de enkelte boformer videreføres uændret.

På det regionale eller amtslige niveau omfatter organiseringen af brugerindflydelsen på hjemløseområdet alle boformer for hjemløse i amtet. Hensigten er at få indflydelse på amtets eller kommunernes politik på hjemløseområdet. Dette arbejde varetages af nærudvalgene, der består af repræsentanter fra de enkelte boformer i amtet.

Alle nærudvalg dannede i 2001 en landsdækkende interesseorganisation: Sammenslutningen af Nærudvalg i Danmark (SAND). SAND har til formål at arbejde for og modvirke årsagerne til og virkningerne af hjemløshed, bl.a. ved at skabe kontakt til og samarbejde med relevante myndigheder med henblik på at skabe acceptable forhold i tilbuddene til hjemløse, sikre tilstrækkelige tilbud og fastholde kvaliteten i tilbuddene.

Brugerorganisering på hjemløseområdet er en skrøbelig konstruktion. Brugerorganiseringen på regionalt og nationalt plan er derfor via satspuljen understøttet af »Vidensfunktionen på hjemløseområdet«, der er koblet til Videns- og Formidlingscentret for Socialt Udsatte.

Det er min vurdering, at de hjemløse ved forslaget i § 16 i L 38 er sikret mulighed for at få indflydelse på tilrettelæggelsen og udnyttelsen af tilbuddene for hjemløse.

Spørgsmål 8:

Ministeren bedes kommentere henvendelsen fra medarbejderne ved Statsamtet i Århus, jf. L 39 – 2.

Svar:

Henvendelsen fra medarbejderne ved Statsamtet i Århus angår spørgsmålet om placering af de sociale nævn i Statsforvaltningen Midtjylland og placeringen af sekretariatsbetjeningen heraf. Henvendelsen rejser samme spørgsmål, som er omtalt i en tilsvarende henvendelse fra medarbejderne ved Statsamtet Fyn, som jeg kommenterede i min besvarelse af spørgsmål 3 til L 39.

Jeg kan derfor henvise til den udtalelse, som jeg indhentede fra indenrigs og sundhedsministeren og som er gengivet i besvarelsen af spørgsmål 3. Indenrigs- og sundhedsministeren oplyser, at placeringen af de kommende statsforvaltninger er fastlagt i strukturreformens udmøntningsplan fra september 2004. Placeringen er sket på baggrund af grundige overvejelser, hvori indgår de nødvendige hensyn til en faglig og økonomisk bæredygtig opgavevaretagelse. Beslutningen afspejler en samlet afvejning, hvori bl.a. indgår hensyn til regional balance, borgernes retssikkerhed og service og tilgængelighed i forhold til borgerne.

Statsforvaltningernes hovedkontorer skal som udgangspunkt omfatte statsforvaltningens ledelse, administration og faglige opgaver. Dog skal opgaver, hvor den personlige kontakt mellem borgeren og statsforvaltningen har betydning for statsforvaltningens sagsbehandling og service over for borgerne, primært inden for familieretten, deles mellem hovedkontoret og afdelingskontorerne. Den nøjagtige fordeling af opgaver og arbejdspladser vil ske ud fra en afvejning af hensynet til borgerbetjening og muligheden for at sikre en rimelig arbejdsfordeling mellem de enkelte arbejdssteder. Indenrigs- og Sundhedsministeriet har igangsat et planlægningsarbejde, som skal forberede de nye statsforvaltningers organisation. Synspunkterne fra medarbejderne ved Statsamtet Århus vil tilgå dette arbejde.

Spørgsmål 9:

Ministeren bedes oplyse, hvordan den fortsatte uafhængighed, set med borgernes øjne, for de pædagogiske sagkyndige, der inddrages i forbindelse med børne- og ungeudvalgenes behandling af tvangsfjernelsessager, sikres, når disse sagkyndige i forbindelse med kommunalreformen overgår fra amterne til kommunerne?

Svar:

Efter reformen er det ikke kommunerne der udpeger det pædagogisk -psykologiske sagkyndige medlem af børn- og ungeudvalget i kommunerne. For at sikre uafhængigheden er det derimod foreslået, at det pædagogisk-psykologiske sagkyndige medlem af børn- og ungeudvalget udpeges af statsforvaltningen for en periode, som svarer til den kommunale valgperiode. Der henvises til § 39 i indenrigs- og sundhedsministerens forslag til lov om regional statsforvaltning, L 70.

For at styrke borgernes retssikkerhed er det samtidig som noget nyt foreslået, at der indsættes en bestemmelse, hvorefter den pædagogisk-psykologiske sagkyndige ikke kan deltage i behandling af andre sager vedrørende samme person eller samme familie inden for den offentlige forvaltning, herunder behandlingen af sager i statsforvaltningen og klagesager.

I tilfælde, hvor den pædagogisk-psykologiske sagkyndige er inhabil i forhold til behandlingen af en sag i børn- og ungeudvalget, indtræder en stedfortræder, som ligeledes udpeges af statsforvaltningen.

Spørgsmål 13:

Ministeren beder oplyse, hvor frie hænder ministeren har til at oprette flere sociale nævn inden for samme region? Vil ministeren i forlængelse heraf, være indforstået med, at der oprettes så mange sociale nævn, at borgere ikke mister reel adgang for personligt fremmøde alene pga. transportforholdene?

Svar:

Jeg har anmodet indenrigs- og sundhedsministeren om et bidrag til besvarelsen af spørgsmålet.

Indenrigs- og Sundhedsministeren har oplyst følgende:

»Forslag til lov om ændring af lov om ændring af lov om retssikkerhed og administration på det sociale område og andre love (L 39) giver i henhold til § 45, stk. 2 adgang til at oprette flere nævn inden for en region. Beslutning herom træffes af socialministeren efter aftale med indenrigs- og sundhedsministeren, idet statsforvaltningerne, som henhører under Indenrigs- og Sundhedsministeriet, varetager sekretariatsbetjeningen af de sociale nævn. Bestemmelsen skal give mulighed for at trække på en større pulje af nævnsmedlemmer, så arbejdsbelastningen for det enkelte nævnsmedlem kan forenes med anden hovedbeskæftigelse.

Sagsbehandlingen ved afgørelsen af sager i de sociale nævn foregår på skriftligt grundlag. Det påhviler i overensstemmelse med almindelige forvaltningsretslige principper nævnet at sørge for, at alle relevante oplysninger for sagens afgørelse tilvejebringes, jf. § 10 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, og at sagens parter får lejlighed til at udtale sig om de oplysninger, som foreligger, inden sagen afgøres i nævnet. Der er således ikke noget særligt behov for fremmøde i nævnsager.

Foreningen af Statsamtmand har oplyst, at borgeren kun i ganske få tilfælde ønsker at møde op og fortælle om sin sag eller søge vejledning. Et behov for rådgivning og vejledning vil kunne opfyl-

des ved telefonisk kontakt, skriftligt materiale eller ved vejledning hos kommunen, idet kommunen er forpligtet til at yde klagevejledning.

I de ganske få sager hvor borgeren møder frem i nævnet, må det antages, at ønsket om fremmøde vil dække ca. 1 møde. Det må under disse omstændigheder anses for acceptabelt, at rejsetiden til statsforvaltningen i visse tilfælde kan blive længere end til de nuværende statsamter og for daglige rejsemål, f. eks. bolig-arbejdsstedsrejser.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet finder således ikke, at de meget få sager, hvor en borger ønsker personligt fremmøde for nævnet, kan begrunde, at nævnets og statsforvaltningens ressourcer spredes på flere enheder inden for en region.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet er dog indstillet på, at statsforvaltningerne kan indgå i praktiske løsninger på borgerens behov for kontakt til nævnet i konkrete tilfælde, hvor behovet for kontakt ikke kan løses ved telefonisk kontakt og borgeren som følge af manglende personlig mobilitet eller lignende er afskåret fra at møde frem i nævnet.«

Jeg henholder mig til indenrigs- og sundhedsministerens udtalelse.